

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobců: a) V. C. N., narozený dne X
b) V. Q. C., narozený dne X
c) X. T. T., narozený dne X
d) V. T. P., narozený dne X
všichni státní příslušnost Vietnam
zastoupení advokátkou Marcelou Lafek
sídlem Národní 416/37, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2025, č. j. 112493-6/2025-MZV/OPL,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2025, č. j. 112493-6/2025-MZV/OPL, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům náklady řízení ve výši 38 772 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich právní zástupkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2025, č. j. 112493-6/2025-MZV/OPL (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta odvolání žalobců proti usnesením České ekonomické a kulturní kanceláře v Tchaj-peji ze dne 14. 4. 2025, č. j. 1091-2/2025-MZV/TAJP, č. j. 1092-2/2025-MZV/TAJP, č. j. 1093-2/2025-MZV/TAJP, č. j. 1094-

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2/2025-MZV/TAJP. Těmito rozhodnutími bylo rozhodnuto tak, že se v řízení o žádosti o udělení zaměstnanecké karty neupouští od povinnosti osobního podání, a v důsledku toho se řízení o žádosti zastavuje podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Žalobci usilovali o vydání zaměstnanecké karty na území České republiky (dále jen ČR“), přičemž všichni čtyři oprávněně pobývají na území Taiwanu po dobu delší než dva roky. V souladu s pokyny uvedenými na úřední desce a webových stránkách České ekonomické a kulturní kanceláře Tchaj-pej (dále rovněž jen jako „ČEKK“) se právní zástupkyně žalobců snažila žadatele k podání žádosti marně zaregistrovat od března 2024 až do podání žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání, resp. podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty s uvedením důvodů pro upuštění od povinnosti osobního podání. Na oficiálních webových stránkách ČEKK bylo postupně s předstihem zveřejněno, že registrace proběhnou ve dnech 3. 5. 2024, 2. 8. 2024, 4. 10. 2024 a 6. 12. 2024, přičemž požadovaný postup spočíval v zaslání e-mailové zprávy se stanoveným obsahem a přílohami na uvedenou e-mailovou adresu.

II. Žalobní body

3. Žalobci od března roku 2024 usilují o podání žádosti, přičemž první možný termín registrace byl dne 3. 5. 2024. Za třičtvrtě roku jim nebylo umožněno žádost podat, a zahájit tak řízení. Žádost jim nebylo umožněno podat z důvodů na straně ČEKK, přičemž žalobci dodrželi veškeré postupy, které ČEKK k registraci, jakožto nutné podmínce pro podání, stanovila. Tyto podmínky splnili žalobci čtyřikrát, a celkové období snahy o pouhou registraci k podání přesáhlo již několikanásobně období, které je stanovené zákonem pro vyřízení samotné žádosti.
4. Správní orgán porušil čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále také jen „Listina“), když žalobcům fakticky znemožnil podat žádost lidsky důstojným způsobem. Kapacitní problémy nelze přenášet k tíži žadatele.
5. Postup výběru žadatelů založený na náhodném prvku není transparentní. Žalobci nemají žádné poznatky o jeho provedení a pouhé sdělení, že jim termín nebyl přidělen, nesplňuje požadavek transparentnosti dle § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalobci nemají reálnou možnost kontrolovat, jakým způsobem je náhodný prvek realizován. Nejsou jim známy konkrétní postupy a tyto nebyly sděleny ani v napadeném rozhodnutí, ani v přechozích rozhodnutích.
6. Žalovaný neoprávněně zvýhodňuje žádosti o sloučení rodiny, přestože i zaměstnanecké karty vycházejí ze směrnic Evropské unie (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě – dále rovněž jen „směrnice 2011/98/EU“). Dle důvodové zprávy k § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců zákonodárce mechanismus umožnění podání žádosti po dvou neúspěšných pokusech neomezil pouze na dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny.
7. Žalobci poukázali na čl. 1 směrnice 2011/98/EU, dle něhož je cílem směrnice mimo jiné zjednodušit postupy pro přijímání žádostí o vydání jednotného povolení k pobytu za účelem výkonu práce. Dále upozornili na čl. 4, dle něhož se žádost o vydání, změnu či obnovení

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

jednotného povolení podává v rámci jednotného postupu vyřizování žádostí. Čl. 5 směrnice dále stanoví, že příslušný orgán rozhoduje o celé žádosti co nejdříve, v každém případě nejpozději do čtyř měsíců ode dne jejího podání. Pro případ, kdy rozhodnutí není učiněno v této lhůtě, mají být stanoveny právní důsledky vnitrostátními právními předpisy. Dle čl. 8 může být žádost považována za nepřipustnou z důvodu stanovení objemu vstupů přijímaných státních příslušníků třetích zemí přicházejících za účelem výkonu zaměstnání a nemusí být z tohoto důvodu zpracována.

8. Nelze akceptovat, že přidělení termínu k podání žádosti na základě prvku náhody nemusí nastat nikdy. Směrnice výslovně určuje, že v případě, že rozhodnutí není učiněno ve lhůtě, mají být stanoveny právní důsledky. Žalobci se dovolávají přímého účinku citované směrnice a požadují vyhovění žádosti o upuštění od osobního podání.
9. Žalobci namítají, že pro podání žádosti není rozhodné, zda je zaměstnanecká karta nárokovým či nenárokovým titulem. Odkazují na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která potvrzuje, že povinnost osobního podání žádosti není v rozporu s právem na spravedlivý proces, pokud stát zajistí důstojné a reálně dostupné podmínky pro její splnění. Soud zdůraznil, že veřejná správa musí umožnit podání žádosti v přiměřeném čase a důstojným způsobem a že zvolené postupy musí být racionální, férové a kontrolovatelné. Cizinci mají právo podat žádost o dlouhodobý či trvalý pobyt, přičemž stát může stanovit procedurální podmínky, jako je povinnost sjednat si termín, který musí odpovídat kapacitním možnostem úřadu i poptávce (rozsudek ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 217/2019-32, který odkazuje na rozsudky ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS, ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62, č. 2756/2013 Sb. NSS a ze dne 23. 2. 2018, č. j. 5 Azs 312/2017-33).
10. Žalovaný tvrdí, že jeho postup slouží k regulaci ekonomické migrace. Žalobci však namítají, že ČEKK nemá pravomoc k regulaci ekonomické migrace, její jednání představuje svévolné bránění v uplatnění práva podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Objem vstupů z Taiwanu byl stanoven až v červenci 2025, a ČEKK proto neměla oprávnění odmítnout poskytnutí termínu k podání žádosti nebo neumožnit výjimku z osobního podání.
11. Pokud správní orgán záměrně omezoval kapacitu bez reálného důvodu a využíval náhodný prvek k regulaci ekonomické migrace, jde o nezákonný postup. Náhodný prvek lze dle § 169f odst. 3 použít jen při převyšující poptávce. K tomu žalobci opětovně odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 217/2019-32: *„Pokud však stát stanovil povinnost osobního podání žádosti, je po něm současně nutno požadovat, aby pro žadatele o pobyty či víza vytvořil adekvátní podmínky, za kterých mohou takto stanovenou povinnost splnit. Uvedenou povinnost totiž stát nesmí zneužívat k jiným účelům, než kvůli nimž byla do zákonné úpravy vtělena, zejména ji nesmí zneužívat ke svévolnému faktickému bránění žadatelům své žádosti vůbec podat, a tím k faktickému znemožnění ucházet se o pobytové oprávnění v České republice.“*

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný tvrdí, že případy žalobců byly řádně posouzeny a nespádají pod „odůvodněný případ“ dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Odvolací orgán se ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně, opřenými o judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22). Dále uvádí, že § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců provádí doporučení Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 30. 8.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2012, č. j. 8 As 90/2011-62) ohledně regulace počtu žádostí prostřednictvím předem stanovených pravidel, včetně prvku náhodnosti. Postup je dle žalovaného v souladu s judikaturou a důvodovou zprávou k zákonu č. 173/2023 Sb.

13. Napadené rozhodnutí respektovalo § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Postavení ČEKK odpovídá zájmům ČR na Tchaj-wanu a její kapacitní omezení vyplývají z technických, personálních a finančních možností. Podle Nejvyššího správního soudu s přihlédnutím ke zvláštní povaze výkonu státní správy v zahraničí a z toho vyplývajících omezení, nezakládá pocítovaná nedostatečnost kapacit, resp. umožnění osobního podání žádosti, ještě nezákonnost takového postupu správního orgánu (rozsudek ze dne 23. 2. 2018, č. j. 5 Azs 312/2017-33). Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobců, že je nutné vyhovět všem žadatelům neúspěšným ve slosování termínů pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu.
14. Navrhovaný postup žalobců – přednostní vyřízení žádostí bez registrace termínu – by byl nezákonný, obcházel by zákon a porušil zásadu rovnosti vůči ostatním žadatelům. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 7. 2023, č. j. 9 Azs 19/2023-39, zdůraznil, že pojem „odůvodněný případ“ nelze paušalizovat a skupinová výjimka by odporovala zákonu. Žalobní požadavek by vedl k přednostnímu vyřízení žádostí žalobců oproti jiným neúspěšným žadatelům, což by bylo diskriminační.
15. V návaznosti na námitku nedostatku transparentnosti žalovaný odkázal na jednotný postup žalovaného po přijetí aktuálně platné právní úpravy § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců, která byla provedena zákonem č. 173/2023 Sb. Účelem implementace pravidla pro náhodný výběr objednávky ke sjednání termínu osobního podání žádosti byly žalovaným zřízeny zvláštní emailové schránky s funkcionalitami (elektronický registrační systém). Předmětný mechanismus lze technicky popsat jako mechanismus náhodného výběru, který využívá dvojitou randomizaci za pomoci interních algoritmů použitého programovacího jazyka. Jedná se o standardní programový prostředek systémové platformy, která je na Ministerstvu zahraničních věcí využívána pro provoz poštovních schránek, a který není možné ze strany ministerstva ovlivnit nebo pozměnit. Tento prostředek využívá funkce pro náhodné generování čísel.
16. Žalovaný popsal, že se jedná o použití zvláštní emailové schránky s funkcionalitami (elektronický registrační systém), tj. softwarovou funkcionalitu systému, která eliminuje lidský faktor. Registrace je otevřena na šest hodin. Registrační systém žadateli odesílá informaci o tom, zda byla jeho žádost o registraci doručena, a jakým způsobem byla zpracována. Pokud některý e-mail nesplňuje náležitosti, které jsou uveřejněny na webových stránkách zastupitelského úřadu, je (po ukončení registrace) vyřazen z registrace a žadateli je zasláno automatické vyrozumění o této skutečnosti.
17. Z e-mailové korespondence předložené žalobci a), b) a c) vyplývá, že jejich žádosti o termín osobního podání žádosti ze dne 4. 10. 2024 obsahují v předmětu e-mailu nepovolené znaky, pro které byly žádosti žalobců a), b) a c) vyloučeny, avšak z důvodu závady odpovědního mechanismu na straně žalovaného nebyla tato informace žalobcům pro tento termín zaslána, tudíž žalobci se mohli domnívat, že jejich žádost byla řádně podána. Z uvedeného důvodu nebyla v napadeném rozhodnutí tato okolnost kladena žalobcům k tíži, respektive její samotné posouzení nemá vliv na obsah napadeného rozhodnutí.
18. Žalovaný dále uvedl, že samotné vyhodnocení pořadí žádostí (slosování) probíhá stiskem tlačítka, kdy jsou žádosti softwarovým programem náhodně seřazeny do nového pořadí, které nelze nijak měnit či ovlivňovat. Termíny jsou přidělovány pouze na základě tohoto

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pořadí. Zajištění jednotnosti a správnosti postupu zastupitelských úřadů je kontrolováno Vízovým odborem žalovaného. Elektronický registrační systém princip náhodného prvku uplatňuje dostatečným způsobem, kdy o pořadí došlých žádostí nerozhoduje lidský faktor, nýbrž náhodný výběr prostřednictvím příslušné softwarové platformy. Stejný postup je uplatňován u všech zastupitelských úřadů. Podle názoru žalovaného je takový systém dostatečným prostředkem fungování i kontroly aplikace ustanovení § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

19. Žalovaný uvádí, že u žádosti o zaměstnaneckou kartu nejde o právní nárok, jak potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 4 Azs 14/2022-34. To je zásadní rozdíl oproti žádostem o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny, kde se realizuje právo na rodinný život. Argumentace žalobců o přednostním vyřízení po dvou neúspěšných pokusech není důvodná, protože důvodová zpráva se vztahuje na pobyty vycházející ze směrnic (např. sloučení rodiny), nikoli na pobyty, jejichž některé procesní aspekty jsou harmonizovány. Na rozdíl od žádostí o sloučení rodiny, kde jde o právo vyplývající z unijního práva, u zaměstnanecké karty takové právo neexistuje. Pokud tedy žalobci namítají vyčerpání kapacity ČEKK jako překážku podání žádosti, nejde o nezákonný stav, ale o zákonný regulativ dle § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Tento postup je transparentní, bez svévole a nelze jej obejít ani v případě nenárokového pobytu.
20. V případě tzv. nárokových titulů je aplikace přednostního stanovení termínu k podání žádosti, tak jak ji vysvětluje důvodová zpráva k zákonu č. 173/2023 Sb., výjimečná a podmíněná dalšími okolnostmi. Zaměstnanecké karty jsou nicméně pobytovým titulem, pro které Smlouva o fungování Evropské unie (dále též „SFEU“) v čl. 79 odst. 5 a následně čl. 8 odst. 3 směrnice 2011/98/EU výslovně předpokládá pravomoc členského státu stanovit objem vstupů. To se od 1. 7. 2025 i stalo. To dle žalovaného neznamená, že systém založený na náhodném prvku předcházející účinnosti novelizace nařízení vlády č. 220/2019 Sb. byl nezákonný nebo že nepřiměřeně omezoval přístup žalobců ke správnímu orgánu. Omezené kapacity zastupitelských úřadů mohou sloužit k regulaci mimořádného nárůstu žádostí, což je legitimní projev svrchovanosti státu dle čl. 1 odst. 1 Ústavy a v souladu s čl. 79 odst. 5 SFEU.
21. Žalovaný uvádí, že velikost zastupitelských úřadů reflektuje zájmy ČR v daném regionu a s tím související velikost diplomatické mise, jakož i specifika daného regionu jako např. počet obyvatel spadajících do působnosti zastupitelského úřadu. Tuto velikost zastupitelského úřadu potom reflektují i jeho kapacitní možnosti. Pokud se jedná o výkon vízové agendy na ČEKK, v rozhodném období došlo k mimořádnému nárůstu zájemců o registraci termínu pro osobní podání pobytové žádosti s tím, že významnou skupinou žadatelů byli státní příslušníci jiných zemí, než je Tchaj-wan.
22. Žalovaný s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 1 Azs 43/2024-50 (zejm. body 32-34), uvedl, že účelem § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců je zajistit efektivní fungování kapacitně omezených zastupitelských úřadů v situacích mimořádného zájmu o podání žádostí. Regulace ekonomické migrace má probíhat především prostřednictvím stanovení objemu přijatelných žádostí dle § 181b téhož zákona, jak bylo provedeno nařízením vlády č. 206/2025 Sb., účinným od 1. 7. 2025. Tato úprava reaguje na zvýšený zájem o registraci termínů, zejména ze strany občanů okolních států, což omezuje dostupnost služeb pro občany daného státu. Podle bodu 33 rozsudku č. j. 1 Azs 43/2024-50 je žádoucí, aby počet udělovaných termínů odrážel jak kapacitu úřadu, tak i poptávku. Dočasný převis poptávky je zákonem předpokládaný jev, který má být řešen

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

práve prostřednictvím § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný proto považuje nastavení regulace prostřednictvím § 181b i na další země za legitimní a zákonný nástroj k zajištění rovnováhy mezi kapacitami a poptávkou.

IV. Replika žalobců

23. Žalobci k vyjádření žalovaného uvedli, že nenavrhují přednostní vyřízení svých žádostí, ale navrhují nápravu závadného stavu, kdy není možné se registrovat k podání žádosti v průběhu jednoho roku, a tedy navrhují nápravu porušování čl. 36 odst. 1 Listiny, kdy k tomuto porušování dochází v důsledku jednání ČEKK. Vyjádření žalovaného neobjasňuje způsob uplatňování náhodného prvku, vyjádření žalovaného je nesrozumitelné, s ohledem na tuto skutečnost požádali o nařízení jednání, při němž žalovaný objasní, jakým způsobem je zajištěna náhodnost výběru a jak je zachování náhodnosti nastavováno a kontrolováno.
24. K argumentu žalovaného nenárokovostí zaměstnanecké karty žalobci uvedli, že ani nenárokovost neznamena prostor pro libovůli správního orgánu, kdy tento bude určovat, kdo může a kdo nemůže žádost podat. Takový postup by otevíral prostor pro korupční jednání. Současně nelze vyloučit některé žadatele z celého procesu rozhodování, ať už se jedná o nárokový nebo nenárokový titul.

V. Duplika žalovaného

25. Žalovaný ve své duplice na výzvu soudu popsal, jakým způsobem je nastavováno a kontrolováno zachování náhodnosti. Uvedl, že při výkonu své činnosti využívá různé softwarové nástroje, včetně platformy externího dodavatele pro provoz e-mailových schránek. Tato platforma obsahuje funkcionalitu generátoru náhodných čísel, kterou žalovaný využívá při registraci termínů pro podání žádostí. Detailní interní popis algoritmů, pomocí nichž jsou náhodná čísla v rámci této funkcionality generována, je znám pouze výrobci, a to z bezpečnostních důvodů, aby nedocházelo k ovlivnění vnějším či vnitřním zásahem.
26. Žalovaný popsal, že proces registrace je nastaven tak, aby byl zajištěn princip náhodnosti a eliminace lidského vlivu. Po ukončení sběru registračních e-mailů (během stanoveného časového intervalu) dochází k jejich dvojité randomizaci – dvakrát se automaticky „zamíchá“ pořadí e-mailů na základě generovaných náhodných čísel. Tento proces probíhá plně automatizovaně, bez možnosti zásahu zvenčí či zevnitř.
27. Chronologicky shrnul postup takto: 1. Žadatelé zasílají registrační e-maily do určené schránky v daném časovém intervalu; mimo tento interval jsou e-maily automaticky vyřazeny. V této fázi jsou registrační e-maily ve schránce seřazeny chronologicky podle času doručení. Odesílatel dostává automaticky zprávu o tom, že jeho registrační e-mail byl doručen, popř. že byl doručen mimo dobu registrace. To vše probíhá automaticky. 2. Registrační e-mailová schránka postupně automaticky vyřazuje zjevně vadné registrační e-maily (např. bez povinných příloh) a odesílatelé jsou o tom informováni. Poté automaticky příslušnému pracovníkovi zastupitelského úřadu avizuje, že je soubor připraven k dalšímu zpracování. 3. Pracovník zastupitelského úřadu může vyřadit e-maily s chybným předmětem (neobsahující pouze číslo pasu). Pokud tak učiní, registrační e-mailová schránka automaticky zašle zprávu odesílateli, že jeho e-mail byl vyřazen z dalšího zpracování a z jakého důvodu. 4. Příslušný pracovník zastupitelského úřadu zahájí proces randomizace, využívající náhodný prvek a sloužící k náhodnému seřazení e-mailů na základě dvojité randomizace pořadí. Toto náhodné seřazení probíhá automaticky. 5. Příslušný pracovník zastupitelského

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

úřadu kontroluje e-maily podle pořadí po randomizaci a přiděluje termíny těm, které splňují podmínky registrace, dokud nejsou vyčerpány dostupné sloty.

28. Žalovaný je přesvědčen, že systém registrace prostřednictvím e-mailové schránky, využívající dvojitou randomizaci pořadí registračních e-mailů, je plně v souladu s § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Tento postup zajišťuje výběr žádostí způsobilých k osobnímu podání podle zákonných podmínek. V případě neúspěšné registrace je žadatel zpravidla informován o důvodu. Systém je transparentní, umožňuje kontrolu a podléhá soudnímu přezkumu. Žalovaný poskytuje zastupitelským úřadům instrukce k obsluze schránek a monitoruje dodržování principu náhodnosti.
29. K replice žalobců žalovaný uvádí, že postup ČEKK byl správný. Nepřidělení termínů všem uchazečům nelze považovat za závadný stav, neboť § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců předpokládá výběr pouze některých žadatelů při vyšší poptávce. Výběr probíhá prostřednictvím transparentního systému založeného na náhodném prvku, který je kontrolovatelný správními orgány i soudy. Vyhovění návrhu žalobců na upuštění od osobního podání by znamenalo jejich zvýhodnění na úkor ostatních neúspěšných žadatelů.
30. Žalovaný dále odkázal na podrobný popis principu náhodnosti uvedený v předchozím vyjádření. Návrh na provedení důkazu považuje za nadbytečný, neboť algoritmus generování náhodných čísel je odbornou otázkou známou pouze výrobci. Pokud by soud považoval objasnění za nedostatečné, účelnější by byl znalecký posudek z oboru IT, který však žalovaný rovněž považuje za nadbytečný. Žalobci byli informováni o důvodech neúspěchu a mohli postup napadnout soudně, což neučinili; jejich tvrzení jsou spekulativní. Námitku libovůle správního orgánu i tvrzení o „prostoru pro korupci“ žalovaný odmítl jako nepodložené tvrzení.

VI. Obsah správního spisu

31. Žalobci podali ve dnech 20. až 24. 3. 2025 u ČEKK žádosti o vydání zaměstnanecké karty podle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Spolu s žádostmi požádali o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců z důvodu tvrzené nemožnosti registrace k podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty. ČEKK shledala, že důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti nejsou v daném případě dány, a proto následně vydala napadená usnesení ze dne 14. 4. 2025, č. j. 1091-2/2025-MZV/TAJP, č. j. 1092-2/2025-MZV/TAJP, č. j. 1093-2/2025-MZV/TAJP a č. j. 1094-2/2025-MZV/TAJP, jimiž byla podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců řízení o žádostech o zaměstnaneckou kartu zastavena.
32. Žalobci dne 29. 4. 2025 proti napadeným usnesením podali odvolání, ve kterých shodně uvádějí, že se marně snažili zaregistrovat k podání žádosti od března 2024 do současnosti, což dokládají e-maily ze dne 3. 5. 2024, 2. 8. 2024, 4. 10. 2024 a 6. 12. 2024 [s výjimkou termínu 4. 10. 2024 u účastníka řízení (4.)]. Účastníci řízení namítali, že navzdory dodržení stanoveného postupu jim nebyl ze strany ČEKK přidělen termín k osobnímu podání žádosti. Skutečnost, že ČEKK není z kapacitních důvodů schopna stanovit termín pro osobní podání žádosti, není možné přenášet k jejich tíži a mělo být v jejich případě upuštěno od povinnosti osobního podání, neboť mají ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny právo na přístup ke správnímu orgánu.
33. Žalovaný usnesením ze dne 8. 7. 2025, č. j. 112493-2/2025-MZV/OPL, řízení účastníků řízení spojil ke společnému projednání.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

34. Žalovaný napadeným rozhodnutím potvrdil usnesení o zastavení řízení a zamítl odvolání žalobců. Uvedl, že pojem „odůvodněný případ“ pro upuštění od osobního podání žádosti vyložila ČEKK v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, podle něhož se jedná nejen o nemožnost dostavit se na zastupitelský úřad, ale i o případy výrazně ztížené dostupností či závažných provozních problémů úřadu. Soud zdůraznil, že tento institut slouží ke zmírnění tvrdosti právní úpravy a k zajištění rovnosti při rozhodování skutkově obdobných případů. Novela zákona č. 173/2023 Sb. doplnila do § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců pravidlo, že při převýšení počtu objednávek nad kapacitu úřadu se termíny vybírají způsobem založeným na náhodném prvku. Tento postup reflektuje doporučení Nejvyššího správního soudu z rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62, který připustil regulaci počtu žádostí prostřednictvím předem stanovených pravidel, včetně prvku náhodnosti. Důvodová zpráva k novele odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2018, č. j. 5 Azs 312/2017-33, který konstatoval, že omezené kapacity zastupitelských úřadů nezakládají nezákonnost postupu. Tento závěr podporují i rozsudky téhož soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 3 Azs 345/2017-36, a ze dne 31. 5. 2018, 7 Azs 75/2018-22. Postup založený na náhodném výběru je tedy v souladu s § 169f odst. 3 i ustálenou judikaturou. Žalovaný dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2018, č. j. 1 Azs 195/2018-48, který se týkal sloučení rodiny a uznal účinnost žádosti podané spolu s žádostí o upuštění od osobního podání. Tento závěr však nelze aplikovat na žádosti o zaměstnaneckou kartu (§ 42g a násl.), protože zde nejde o „právní nárok“ cizince (viz rozsudek ze dne 14. 7. 2022, č. j. 4 Azs 14/2022-34, a ze dne 7. 2. 2022, č. j. 10 Azs 438/2021-47). Soud zdůraznil, že stát má právo regulovat migraci, ale musí zajistit spravedlivý proces bez svévole (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52). Naopak žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny vycházejí ze Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny, což zákonodárce reflektoval v důvodové zprávě k § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců - po dvou neúspěšných slosováních má být umožněno podání žádosti. Smyslem § 169f citovaného zákona je zajistit efektivní výkon působnosti zastupitelských úřadů, které mají omezené personální a technické kapacity a jejich provoz je nákladnější než provoz tuzemských správních úřadů. Regulace se proto uplatňuje již ve fázi před zahájením správního řízení - prostřednictvím systému registrace a losování termínů, pokud kapacita úřadu nepostačuje. Tento postup je transparentní a umožňuje žadatelům kontrolu (informace o výsledku registrace, možnost podat žalobu na nezákonný zásah), což potvrzuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 1 Azs 43/2024-50. Pokud jde o právo na přístup ke správnímu orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny), judikatura (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2022, č. j. 4 Azs 14/2022-34, a rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52) zdůrazňuje, že postup správních orgánů musí být prostý svévole, založený na férových a rozumně splnitelných pravidlech, která jsou průběžně prověřována. ČEKK informuje na svých stránkách o nutnosti sjednání termínu a o tom, že při překročení kapacity budou termíny losovány, jak předpokládá § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V projednávaném případě byli účastníci informováni o slosování. Právo na přístup ke správnímu orgánu není právem na kladné vyřízení žádosti. U žádosti o vydání zaměstnanecké karty podle § 42g zákona o pobytu cizinců jde o tzv. nenárokový pobytový titul. Omezení kapacitních možností zastupitelských úřadů je projevem regulace ekonomické migrace a svrchovanosti státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy, což potvrzuje i čl. 79 odst. 5 SFEU (právo členských států stanovit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí za účelem práce). Na rozdíl od žádostí o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny (které

vycházejí z unijního práva), u zaměstnanecké karty nelze hovořit o právním nároku. Proto vyčerpání kapacity ČEKK není nezákonným stavem ani důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Opačný výklad by obcházel zákonný regulativ v § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

VII. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

35. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobci uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud rozhodl ve věci bez ústního jednání. Žalovaný s rozhodnutím ve věci bez ústního jednání souhlasil. Žalobci požadovali ve věci nařízení ústního jednání, při němž měl žalovaný objasnit srozumitelným způsobem, jakým způsobem je zajištěna náhodnost výběru registrovaných e-mailů k podání žádosti a jak je zachování náhodnosti nastavováno a kontrolováno. Soud neshledal nutnost věc rozhodnout při jednání, neboť napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
36. Žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu (§ 42g odst. 5 věta první zákona o pobytu cizinců). Toto základní pravidlo připouští výjimku podle věty druhé uvedeného odstavce, podle níž (v) průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu.
37. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu osobně.
38. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců: *„S výjimkou žádostí nepřijatelných podle § 169h odst. 1 písm. b) a § 169h odst. 3 může zastupitelský úřad v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známky z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.“*
39. Podle § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců: *„V případě, že počet objednávek ke sjednání termínu osobního podání žádosti převyší počet termínů daných kapacitou zastupitelského úřadu, budou objednávky ke sjednání termínu osobního podání žádosti vybrány způsobem založeným na náhodném prvku.“*
40. Ustanovení § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců bylo do zákona o pobytu cizinců vloženo zákonem č. 173/2023 Sb. Důvodová zpráva k tomuto ustanovení uvádí, že se jedná o výslovnou úpravu praxe slosování termínů pro podání žádostí na zastupitelských úřadech. Uvádí, že tato praxe byla dříve potvrzena judikaturou, zejména rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, a rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62. Soud uvedl, že stát může regulovat počet žádostí předem stanovenými pravidly, včetně prvku náhodnosti (např. losování), pokud má

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

spravedlivou podobu. Důvodová zpráva dále uvádí, že úprava reflektuje omezené personální a technické možnosti zastupitelských úřadů a jejich vyšší provozní náklady. Tento přístup je dle důvodové zprávy v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2018, č. j. 5 Azs 312/2017-33, bod 14, který konstatoval, že nedostatečnost kapacit nezakládá nezákonnost postupu správního orgánu. Stejný závěr podporují i rozsudky ze dne 23. 5. 2018, č. j. 3 Azs 345/2017-36, a ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 75/2018-22. Důvodová zpráva dále uvádí, že Ministerstvo zahraničních věcí počítá s mechanismem, kdy po dvou neúspěšných slosováních bude cizinci umožněno podat žádost, zejména u žádostí vycházejících ze směrnic Evropské unie.

41. Žalobci namítali, že situace, kdy již více než rok neúspěšně usilují o podání žádosti o udělení zaměstnanecké karty, je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny. Mají za to, že z tohoto důvodu měla být jejich situace vyhodnocena jako „odůvodněný případ“ podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců a mělo být v jejich případě upuštěno od povinnosti osobního podání žádosti.
42. Podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod: *„Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“*
43. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 217/2019-32, uvedl s odkazem mimo jiné na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS, že *„zakotvení povinnosti osobního podání žádosti o povolení k taxativně vymezeným pobytům není nesouladné s ústavně zaručeným právem domáhat se stanoveným postupem svého práva u správních orgánů (čl. 36 odst. 1 Listiny). Zejména pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti, není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádosti o některá povolení k pobytům či o některá víza jakkoli pochybovat. Pokud však stát stanovil povinnost osobního podání žádosti, je po něm současně nutno požadovat, aby pro žadatele o pobyty či víza vytvořil adekvátní podmínky, za kterých mohou takto stanovenou povinnost splnit. Uvedenou povinnost totiž stát nesmí zneužívat k jiným účelům, než kvůli nimž byla do zákonné úpravy vtělena, zejména ji nesmí zneužívat ke svévolnému faktickému bránění žadatelům své žádosti vůbec podat, a tím k faktickému znemožnění ucházet se o pobytová oprávnění v České republice.“* (zvýraznění doplněno) V tomto rozsudku soud dále konstatoval, že *„[j]e na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“*
44. Nejvyšší správní soud dále konstatoval v rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62, č. 2756/2013 Sb. NSS, že *„žadatel o vízum, jakkoli nemá právní nárok na vstup do České republiky, má právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny) při vyřizování žádosti o takový vstup. Toto právo v sobě zahrnuje především předvídatelné a běžným žadatelem obvykle splnitelné procedurální podmínky podání a vyřízení žádosti, k nimž je nutno počítat i možnost podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem, například bez nutnosti obracet se na*

neoficiální zprostředkovatele.“ (zvýraznění doplněno) V rozsudku č. j. 1 Azs 217/2019-32 také konstatoval, že cizinci „mají právo podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu. Toto právo však může být, jak soud uvedl v citovaném rozsudku, podmíněno předchozím splněním procedurálních podmínek, mezi něž patří také povinnost sjednat si termín osobního podání žádosti. Sjednávání termínů musí nutně odrážet a zohledňovat na straně jedné organizační, technické a personální možnosti daného zastupitelského úřadu a na straně druhé výši poptávky po těchto termínech (rozsudek ze dne 23. 2. 2018, č. j. 5 Azs 312/2017-33).“

45. Nejvyšší správní soud tedy opakovaně zdůraznil, že ačkoli cizinci nemají právní nárok na vstup do ČR, čl. 36 odst. 1 Listiny jim zaručuje právo na spravedlivý proces. Toto právo zahrnuje možnost podat žádost o udělení povolení k dlouhodobému pobytu v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem.
46. Žalovaný ve svém vyjádření argumentoval tím, že se poptávka u ČEKK v době, kdy se žalobci snažili registrovat, zvýšila natolik, že jí nebyla schopna vyhovět. Na tuto zvýšenou poptávkou bylo reagováno stanovením maximálního počtu žádostí o zaměstnaneckou kartu nařízením vlády č. 206/2025 Sb., s účinností od 1. 7. 2025. Žalovaný má za to, že by regulace ekonomické migrace měla být formou využití náhodného prvku umožněna v tomto přechodném období do doby účinnosti nařízení vlády, které stanoví maximální počet žádostí o zaměstnaneckou kartu, kterou lze na daném zastupitelském úřadě podat. Soud s tímto názorem žalovaného nesouhlasí.
47. Do dne 1. 7. 2025 byli žalobci oprávněni podat žádost o vydání zaměstnanecké karty na ČEKK bez jakéhokoli omezení týkajícího se počtu přijatelných žádostí. Žalovaný měl ve smyslu výše citované judikatury povinnost si technicky uspořádat vyřizování žádostí tak, aby ČEKK je byla schopna za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Zákon o pobytu cizinců stanoví v § 169d odst. 1 povinnost podat žádost osobně. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 Azs 153/2016-52, tato povinnost není v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny, pokud je správní orgán schopen umožnit podání žádosti v přiměřeném časovém horizontu lidsky důstojným způsobem, využívá-li adekvátně ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti.
48. Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. 3. 2021, č. j. 1 Azs 367/2020-41, že *„vymezení typových případů, za nichž je důvodné od osobního podání žádosti upustit, se Nejvyšší správní soud opakovaně věnoval. Jde především o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti tvrdé a nerozumné (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, či ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016-37). Žadatel musí rovněž uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „odůvodněným případem“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti.“* V rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010-106, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Prostřednictvím daného institutu lze tedy zohlednit situace, které budou cizinci důvodně bránit v osobním podání žádosti přímo na zastupitelském úřadě. O jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“* V rozsudku téhož soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, je dále vysvětleno, že *„pojem „odůvodněný případ“ není redukován pouze na existenci omezení způsobených zdravotním stavem, ale jde*

rovněž o situaci, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena; lze uvažovat i o situaci, kdy samotný zastupitelský úřad může mít např. natolik závažné provozní problémy, že nebude možné jej osobně navštívit“.

49. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2023, č. j. 2 Azs 128/2022-48, se o „odůvodněný případ“ jedná také v případě dlouhodobého přerušení sběru žádostí zastupitelským úřadem ve spojení s neúspěšným pokusem o registraci během prvního vypsaného termínu registrace a zrušením druhého termínu registrace v červenci 2019. V rozsudku ze dne 12. 3. 2020, č. j. 2 Azs 147/2019-41, Nejvyšší správní soud shrnul svou dosavadní judikaturu následovně: *„V rozsudku ze dne 28. 6. 2019, č. j. 5 Azs 234/2018-42 (zrušující rozsudek krajského soudu, o jehož argumentaci stěžovatel opřel svou kasační stížnost), Nejvyšší správní soud posuzoval otázku, zda lze bez dalšího dobu jednoho měsíce, po kterou nebylo možné sjednat si termín pro osobní podání žádosti, považovat za nepřiměřenou ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, tj. zda může jít o odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud konstatoval, že ve většině případů tomu tak skutečně nebude, neboť tato doba je sama o sobě poměrně krátká na to, aby se výraznějším způsobem dotkla práv žadatelů. Dále uvedl, že je třeba, s ohledem na tvrzení stěžovatele, že se již několik měsíců předtím neúspěšně snažil sjednat si termín k osobnímu podání žádosti o zaměstnaneckou kartu prostřednictvím systému Visapoint, zohlednit (v případě, že bude toto tvrzení stěžovatele prokázáno) rovněž tuto dobu. Jinými slovy řečeno, doby, po které nebylo, byť z různých důvodů (např. nefunkčnost systému Visapoint a přechod na jiný objednávací systém), žadateli umožněno sjednat si termín pro osobní podání žádosti, se počítají“ (bod 28). Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „pro posouzení věci nejsou rozhodné jen důvody, pro které se stěžovatel údajně nemohl v systému Visapoint registrovat, ale také doba, po kterou tak nemohl z příčin nikoli na své straně učinit. Stěžovateli totiž i přes problémy popsané v rozhodnutí ministra muselo být umožněno podat žádost v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem“ (bod 30).“*
50. Z judikatury tedy vyplývá, že nemožnost podat žádost v přiměřeném časovém horizontu lidsky důstojným způsobem, způsobena na straně zastupitelského úřadu, může být důvodem zakládajícím „odůvodněný případ“ pro upuštění od povinnosti osobního podání podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nelze souhlasit s žalovaným, že by se jednalo o skupinovou výjimku, neboť každý cizinec musí i v tomto případě prokázat, že žádost neměl možnost podat osobně z důvodů na straně zastupitelského úřadu, a tudíž by neupuštěním od osobního podání došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny. Soud také neshledává, že by se mělo jednat o diskriminační přístup vůči ostatním potenciálním žadatelům o povolení k pobytu, neboť i tito mají možnost pro zachování svého práva na spravedlivý proces požádat o upuštění od povinnosti osobního podání v případě, že jim v podání žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem bránily okolnosti na straně správního orgánu. Postavení všech potenciálních žadatelů by tak zůstalo rovné.
51. Jak soud uvedl výše, žalobci měli do 1. 7. 2025 právo podat žádost o povolení k pobytu na území ČR bez jakéhokoli omezení počtu takových přijatých žádostí, přičemž jak vyplývá z výše citovaných rozsudků o „odůvodněný případ“ pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti se jedná také v případě, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena. Na rozdíl od situace řešené v rozsudku č. j. 2 Azs 128/2022-48 se přitom žalobci o registraci pokoušeli opakovaně, bez jakékoli možnosti odhadnout, zda by se svou registrací ke sjednání termínu k podání žádosti mohli vůbec někdy uspět. Z žádného

právního předpisu přitom nevyplývalo, že by možnost podání žádosti o zaměstnaneckou kartu měla být v daném termínu na tomto úřadu omezená. Uvádí-li ČEKK, že s ohledem na zvýšenou poptávku po sjednání termínu k podání žádosti nebyl z kapacitních důvodů schopen této poptávce vyhovět, jedná se o objektivní skutečnost na straně tohoto úřadu, která žalobcům velmi ztížila osobní podání žádosti. V takovém případě měla ČEKK vycházet z toho, že i nemožnost adekvátně zareagovat na zvýšenou poptávku, která způsobí nemožnost podání žádosti osobně v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem, může být „odůvodněným případem“ pro upuštění od povinnosti osobního podání. Vzhledem k této skutečnosti bylo na místě za účelem ochrany práva žalobců na spravedlivý proces vyhodnotit, zda žalobci prokázali, že jim nebylo umožněno v přiměřeném časovém horizontu lidsky důstojným způsobem podat žádost o zaměstnaneckou kartu, a tudíž individuálně posoudit, zda bylo na místě využít možnosti stanovené v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců a upustit od povinnosti osobního podání žádosti.

52. Žalobci dále namítali, že prvkem regulace ekonomické migrace nemůže být omezení kapacitních možností zastupitelských úřadů. Žalovaný již v napadeném rozhodnutí uvedl, že *„omezení kapacitních možností zastupitelských úřadů v sobě zahrnuje rovněž prvek regulace ekonomické migrace cizinců do České republiky“*. Ve svém vyjádření k žalobě dále žalovaný uvedl, že velikost zastupitelských úřadů reflektuje zájmy ČR v daném regionu a s tím související velikost diplomatické mise, jakož i specifika daného regionu jako např. počet obyvatel spadajících do působnosti zastupitelského úřadu. Velikost zastupitelského úřadu koresponduje s kapacitními možnostmi. Žalovaný uvedl, že v rozhodném období došlo k mimořádnému nárůstu zájemců o registraci termínu pro osobní podání pobytové žádosti s tím, že významnou skupinou žadatelů byli státní příslušníci jiných zemí, než je Tchaj-wan.
53. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 Azs 2/2019-54, připomněl, že z hlediska základního principu dělby moci si vláda, tedy vrcholný orgán moci výkonné, nemůže osobovat působnost zákonodárné moci a svou faktickou činností nahrazovat činnost, která v demokratickém právním státu náleží moci jiné (zákonodárné). Soud konstatoval, že *„[h]odlá-li vláda (na základě svého politického rozhodnutí) zavést určitý typ regulace, která má fakticky povahu normativního právního aktu vztahujícího se na neurčitý počet adresátů a mající obecnou povahu, nemůže tak činit prostřednictvím aktu interní povahy. To platí tím spíše, jedná-li se o opatření v důsledku omezující právo jednotlivce na přístup ke správnímu orgánu garantované čl. 36 odst. 1 Listiny za situace, kdy je tento přístup upraven na úrovni zákona.“*
54. V daném případě zákon o pobytu cizinců obsahoval projev vůle k vydání konkretizujících podzákoných předpisů ve vztahu k regulaci příjmu žádostí o určité typy pobytových titulů na zastupitelských úřadech, avšak jak uvedl žalovaný, v rozhodném období došlo k mimořádnému nárůstu zájemců o registraci termínu pro osobní podání pobytové žádosti. Kapacita ČEKK přitom tomuto nárůstu nemohla adekvátně čelit. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že regulace ekonomické migrace má probíhat primárně stanovením objemu počtu přijatelných žádostí, ke kterému došlo až nařízením vlády 206/2025 Sb., kterým bylo s účinností od 1. 7. 2025 změněno nařízení vlády č. 220/2019 Sb., kterým se provádí § 181b zákona o pobytu cizinců. Žalovaný uvedl, že vláda tímto postupem reagovala na mimořádně zvýšený objem zájemců o registraci termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění.
55. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, je po státu nutno požadovat, aby, pokud povinnost osobního podání žádosti stanovil, také

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

vytvořil adekvátní podmínky pro to, aby tuto povinnost mohli žadatelé o pobyty či víza přiměřeným způsobem splnit. Uvedenou povinnost totiž stát nesmí zneužívat k jiným účelům, než kvůli nimž byla do zákonné úpravy vtělena, a zejména ji nesmí zneužívat ke svévolnému faktickému bránění žadatelům své žádosti vůbec podat, a tím k faktickému znemožnění ucházet se o pobytové oprávnění v ČR. Judikatura se v minulosti vyjadřovala k systému Visapoint, který podle rozsudku ze dne 5. 12. 2018, č. j. 1 Azs 195/2018-48, vskutku reguloval počet podávaných žádostí, přičemž tak činil nepřipustným způsobem, znemožňujícím podat osobně žádost o pobytový titul lidsky důstojným způsobem a v přiměřené době a byl shledán za neodpovídající požadavkům zákona. Soud tak souhlasí s žalobci, že ani použití náhodného prvku samo o sobě nemůže regulovat počet podávaných žádostí. Soud má za to, že náhodný prvek je vhodným prostředkem, pokud je stanovený maximální počet žádostí o povolení k pobytu, který lze za určité období přijmout, avšak „poptávka“ po podání této žádosti převyšuje tento nařízením stanovený počet. Za takové situace lze transparentním způsobem upravit výběr žádostí, které bude umožněno podat, náhodným postupem. Též v případě, že obecně „poptávka“ po žádosti o povolení k pobytu převyšuje kapacitu zastupitelského úřadu, lze na základě náhodného prvku určit, které žádosti lze v rámci dané registrace podat, přičemž u dalších žádostí musí být stále zachována možnost podat žádost v přiměřené době, např. při další registraci, případně upuštěním od povinnosti osobního podání, přetrvává-li zvýšená poptávka a zastupitelský úřad na ni nemůže adekvátně reagovat navýšením své kapacity.

56. Soud však nesouhlasí s názorem žalovaného, že by samotným slosováním bylo (byť jen do přijetí nařízení o omezení počtu přijímaných žádostí) možné regulovat ekonomickou migraci do ČR. Není-li počet žádostí o zaměstnaneckou kartu omezen nařízením, jsou cizinci oprávněni tuto žádost v souladu s čl. 36 odst. 1 Listiny a výše citované judikatury v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Není-li z kapacitních důvodů zastupitelského úřadu možné zajistit právo na spravedlivý proces, je na místě v individuálních případech, kdy je prokázáno, že žádost nebylo možné podat v přiměřené době lidsky důstojným způsobem, využít možnosti § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Pouhé stanovení náhodného výběru, kdy žadatelé nemají možnost podat žádost v přiměřeném časovém horizontu, není bez přijetí nařízení stanovujícího maximální počet přijatelných žádostí postačující pro regulaci ekonomické migrace.
57. Co se týká pasáží rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62, na které poukazoval žalovaný, jedná se o část rozsudku obiter dictum, přičemž Nejvyšší správní soud nehodnotil situaci podobnou situaci žalobců a pouze uvažoval o možnostech státu. Losování žadatelů o určitý typ víza či povolení k pobytu je nepochybně možný v případě kombinace s jiným prvkem, který zajistí spravedlivou podobu, aby bylo cizincům zřejmé, zda mají, či nemají šanci se svou registrací k podání žádosti uspět. Situaci, kdy by se cizinci opakovaně měli snažit o registraci termínu k podání žádosti, přičemž jim je pouze oznámeno, že jejich registrace nebyla úspěšná, nelze za určitých okolností považovat ani za lidsky důstojné, např. převyšuje-li poptávka počet nabízených termínů natolik, že je pravděpodobnost úspěšné registrace termínu zcela mizivá. Je-li cizinci doručena pouze informace o neúspěšné registraci, bez informace o celkovém počtu uchazečů o termín a o počtu úspěšných uchazečů, nemůže mít představu on ani jeho potenciální zaměstnavatel o tom, jakou má šanci na úspěšnou registraci při dalším pokusu.
58. Co se týká námitek žalobců ohledně nedostatečné transparentnosti výběru žadatelů, kterým je umožněno podat žádost, soud uvádí, že námitka žalobců byla zcela obecná, neboť namítali

pouze, že za transparentní nelze považovat postup, kdy jsou pouze vyrozuměni o tom, že jim z kapacitních důvodů termín přidělen nebyl. Soud uvádí, že o nedostatku transparentnosti bylo pojednáváno ve vztahu k systému Visapoint, kdy existovaly pochybnosti o tom, zda na některých zastupitelských úřadech ČR bylo možné sjednat si termín k podání žádosti bez zprostředkovatele. Soud oproti systému Visapoint shledává několik rozdílů, např. že žalobci měli možnost registrovat se k podání žádosti o zaměstnaneckou kartu bez toho, aby museli zaplatit zprostředkovateli, též měli stejnou šanci na získání termínu jako ostatní registrovaní cizinci. Zároveň žalobci nenamítali, že by ČEKK měla nějakým způsobem zasahovat a ovlivňovat výběr cizinců, jimž je termín přidělen.

59. Žalovaný k této námitce nedostatečné transparentnosti popsal, jakým způsobem náhodný výběr probíhá a jakým způsobem je zachování náhodnosti kontrolováno. Soud považuje tento popis za dostatečný, má však za to, že by cizinci měli mít možnost odhadnout, nakolik mají se svou registrací šanci uspět. Systém je nedostatečně transparentní v tom směru, že pro žalobce nemohlo být zřejmé, zda se jim při registraci termínu nedaří z kapacitních důvodů úřadu, či z důvodu regulace ekonomické migrace. Jak žalovaný uváděl ve svém vyjádření, jednalo se zřejmě o oba tyto důvody. Pokud čelí zastupitelský úřad nemožnosti pokrýt poptávku z kapacitních důvodů, je na místě v odůvodněných případech upustit od povinnosti osobního podání. Je-li důvodem pro nepokrytí poptávky regulace ekonomické migrace, je na místě stanovit, kolik žádostí je na místě v daném období s ohledem na ekonomiku ČR přijmout, formou nařízení vlády.
60. Soud také souhlasí s hodnocením žalobců, že zaměstnanecká karta je také dlouhodobým pobytem vycházejícím ze směrnice Evropské unie. Uvedl-li zákonodárce v důvodové zprávě k vloženému § 169f odst. 3 zákona o pobytu cizinců, že *„zejména s ohledem na žádosti o dlouhodobé pobyty vycházející ze směrnic EU, Ministerstvo zahraničních věcí počítá s mechanismem, kdy po 2 neúspěšných slosováních je cizinci umožněno podat svoji žádost...“*, lze mít za to, že měl na mysli také žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Jak uvedli žalobci v podané žalobě, zaměstnanecké karty vycházejí ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě. Zaměstnanecká karta byla do zákona o pobytu cizinců zavedena zákonem č. 101/2014 Sb. Dle důvodové zprávy byla touto novelou zajišťována zejména implementace směrnice 2011/98/EU. K § 42g odst. 1 (zaměstnanecké karty) důvodová zpráva uvádí, že *„je základní charakteristikou a vymezením legálního pojmu nově zavedeného povolení k dlouhodobému pobytu, které souvisí s transpozicí směrnice 2011/98/EU. Zavádí se zvláštní druh povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání na území – zaměstnanecká karta, která je základním obecným druhem povolení k dlouhodobému pobytu, jehož primárním účelem je zaměstnání na území“*. Z důvodové zprávy k zákonu č. 173/2023 Sb. tedy vyplývá úmysl zákonodárce umožnit podat žádost po dvou neúspěšných slosováních také cizincům, kteří chtějí požádat o vydání zaměstnanecké karty, neboť se také jedná o dlouhodobý pobyt vycházející ze směrnice Evropské unie.
61. Co se týká odkazů žalobců na ustanovení směrnice 2011/98/EU, soud uvádí, že tato směrnice sice stanoví postup pro vyřizování žádostí, včetně lhůt pro jejich vyřízení, nelze z ní však dovodit lhůtu, ve které by muselo být umožněno žádost podat. Soud tak má za to, že se musí jednat o lhůtu přiměřenou s ohledem na právo cizince na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny, ale i s ohledem na to, že zaměstnavatel, který hodlá cizince zaměstnat,

také potřebuje v přiměřeném časovém rámci zjistit, zda s budoucím zaměstnancem může počítat, či nikoliv. Zákonodárcem avizovaný časový horizont, kdy po dvou neúspěšných pokusech má dojít k přijetí žádosti bez povinnosti osobního podání, je dostatečný k zachování práv cizince i budoucího zaměstnavatele. Je však přitom nutné také zohlednit, zda by si cizinec nemohl schůzku sjednat v přiměřeném časovém horizontu. Nejvyšší správní soud například neshledal, že se cizinec dlouhodobě neúspěšně pokoušel sjednat si schůzku, když doložil dva neúspěšné pokusy o sjednání, které proběhly pouze během jednoho dne, přičemž druhý pokus o registraci mohl během tohoto dne cizinec využít jen proto, že první vlnu registrace musel zastupitelský úřad z důvodu vnějšího ovlivnění systému anulovat (č. j. 1 Azs 217/2019-32). I v této věci však soud konstatoval, že pokud by cizinec po několika neúspěšných pokusech termín schůzky nezískal, bylo by za takové situace možno uvažovat o postupu podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V rozsudku č. j. 1 Azs 195/2018-48 Nejvyšší správní soud považoval za odůvodněný případ stěžovatelky, která učinila čtrnáct pokusů o registraci v systému Visapoint provedených od 4. - 21. 9. 2017. Je přitom nutné mít na paměti, že systém Visapoint uvolňoval termíny pro registraci žádosti nahodile, což v kombinaci s naprosto nedostačujícím počtem takto uvolňovaných termínů vyústilo v praktickou nemožnost žádost v tomto systému registrovat v přiměřené lhůtě, přičemž vskutku reguloval počet podávaných žádostí.

62. Žalovaný uvádí, že rozdíl zaměstnanecké karty od povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny je v tom, že na její udělení není právní nárok. Lze konstatovat, že v případě neumožnění podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny by mohlo být zasaženo také do práva na rodinný život. Z pohledu čl. 36 odst. 1 Listiny však soud neshledává rozdíl mezi žádostí o zaměstnaneckou kartu a žádostí o povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny, není-li počet přijatelných žádostí o zaměstnaneckou kartu transparentně omezen nařízením vlády.
63. Co se týká argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 43/2024-50, jedná se o případ státních příslušníků Vietnamu, kteří se chtěli registrovat k podání žádosti o zaměstnaneckou kartu na Generálním konzulátu ČR v Drážďanech, přičemž však k registraci nedoložili doklad potvrzující jejich oprávněný nepřetržitý pobyt po dobu nejméně 2 let vydaný členským státem účastnícím se schengenského systému, Kypru nebo evropským mikrostátem. Soud v odkazovaném rozsudku shledal, že by bylo nespravedlivé a nelogické bránit žalovanému, aby již ve fázi přidělování termínů zkoumal svou místní příslušnost s cílem „neplytvat“ termíny pro osoby, u nichž shledá svou nepřislušnost. V nyní projednávaném případě se nejednalo o situaci, kdy by žalobci nedoložili při registraci, že jsou k podání žádosti na daném zastupitelském úřadu oprávněni, odkazovaný rozsudek tak není pro případ žalobců přílehlavý.
64. Soud ze shora popsanych důvodů výrokem I. zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. O vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení soud rozhodl podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. bude žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem zdejšího soudu.
65. Žalovaný v dalším řízení vyhodnotí případy žalobců individuálně a posoudí, zda jim bylo či nebylo umožněno žádost podat v přiměřeném časovém horizontu lidsky důstojným způsobem. Vyjde přitom z toho, že žalobci měli na podání žádosti právo s ohledem na čl. 36 odst. 1 Listiny, přičemž nedostatečná kapacita ČEKK nemohla být dostatečným důvodem pro zasažení do tohoto práva, resp. mohla být důvodem pro použití korektivu ve smyslu důvodové zprávy formou upuštění od povinnosti osobního podání žádosti (nemohla-li

ČEKK vytvořit adekvátní podmínky pro přijetí žádostí žalobců osobně). Soud připomíná, že zákonodárce v důvodové zprávě uváděl, že by žádost mělo být umožněno podat bez povinnosti osobního podání po dvou neúspěšných pokusech.

66. Výrok II. o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci byli ve věci úspěšní, proto jim přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. V řízení před Městským soudem v Praze každý z žalobců zaplatil soudní poplatek ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) přílohy k zákonu o soudních poplatcích], celkem tedy 12 000 Kč. Soud přiznal právní zástupkyni žalobců též odměnu za dva úkony právní služby (§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Odměnu za jeden úkon ve výši 4 620 Kč je třeba upravit dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu (*Jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za druhou a každou další takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu snížená mimosmluvní odměna. Mimosmluvní odměna se snižuje za druhou osobu o 20 %, za třetí osobu o 40 %, za čtvrtou osobu o 60 % a za pátou a každou další osobu o 80 %*), tj. za druhou zastupovanou osobu lze přičíst 3 696 Kč, za třetí zastupovanou osobu lze přičíst 2 772 Kč a za čtvrtou zastupovanou osobu 1 848 Kč. Za dva úkony tak zástupkyni náleží odměna celkem $[(4\,620 + 3\,696 + 2\,772 + 1\,848) \times 2]$. Zástupkyni žalobců dále náleží náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem 900 Kč. Zástupkyně žalobců nedoložila, že je plátcem DPH, a proto se její odměna a náhrada hotových výdajů o tuto daň nezvyšuje. Celkem tak má zástupkyně žalobců právo na odměnu a náhradu hotových výdajů za řízení žalobě ve výši 26 772 Kč. Dohromady se zaplacenými soudními poplatky celková částka nákladů řízení činí 38 772 Kč. Soud nepřiznal odměnu za úkon ze dne 31. 10. 2025, když šlo o stručnou reakci na vyjádření žalovaného s požadavkem, aby soud nařídil ve věci jednání, neboť vysvětlení žalovaného není srozumitelné. Žalovaný je povinen náklady řízení nahradit ve 30 denní lhůtě k rukám zástupce žalobců (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení

rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. listopadu 2025

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně